

بررسی حقوق خصوصی در قوانین کشور ایران با تکیه بر حقوق شهروندی

مرضیه رغبتی

دانشجوی کارشناسی ارشد زبان و ادبیات فارسی دانشگاه پیام نور

چکیده

دین مبین اسلام و مذهب تشیع اثنی عشری، تأکیدات فراوان بر رعایت حقوق شخصی و حریم خصوصی انسان‌ها دارند. آیه‌ی دوازدهم از سوره‌ی مبارکه‌ی حجرات و روایات منقول از نبی مکرم اسلام (ص) و ائمه اطهار (ع) به صراحت، تجسس در امور مردم را ممنوع دانسته است. افزون بر این، آیات بیست و هفتم و بیست و هشتم سوره‌ی مبارکه‌ی نور نیز ورود عدوانی و به عنف به منازل دیگران بدون اذن صاحب و ساکن منزل را منع کرده است. این موارد و موارد دیگر که گاه به تصریح و گاه به تلویح بر رعایت حریم شخصی و حقوق خصوصی دلالت دارند، نشانگر تأکید دین مبین اسلام و شارع و ائمه بر مقوله حریم و حقوق خصوصی دارد. از آنجا که پدیده حقوق در نظام جمهوری اسلامی ایران، جنبه دینی دارد و برآمده از تعالیم اسلامی است، انتظار بر رعایت حقوق خصوصی و حریم شخصی افراد و نیز جامعه است. در سطوح گوناگون قضاوت و صدور رأی و نیز اجرای رأی و همین طور نحوه برخورد ضابطان و نیز در مشی سیاستمداران اعم از قانون‌گذاران و بدنه دولت، مطابق با پدیده حقوق خصوصی و حقوق اولیه شخصی، انتظار آن است که اشخص پیش از صدور حکم محکومیت با تعقیب و نیز تحدید حقوق مواجه نشوند و برخورد ضابطان و عمل دولت و تصمیمات قانون‌گذاران در راستای تضييع و تحدید حقوق خصوصی نباشد. در این مقاله بر آنیم که به روش توصیفی و تحلیلی به پدیده حقوق خصوصی و نحوه و میزان رعایت آن در کشور ایران پردازیم. یافته‌های مقاله گویای آن است که ضمن تلاش برای رعایت حقوق خصوصی، کاستی‌ها و موارد نقضی نیز در این باره وجود دارد و مقاله حاضر در پی بررسی و معرفی آنهاست.

واژه‌های کلیدی: حقوق شهروندی، حقوق خصوصی، حریم شخصی، ایران، اسلام